

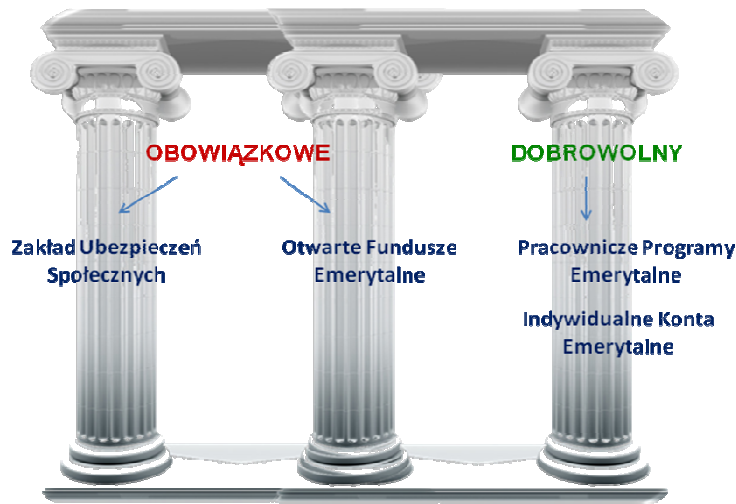
Emerytura – komu ile?

Kto z nas mając 30, czy 40 lat myśli o emeryturze? To wydaje się tak odległe. Myślimy: mam jeszcze czas, najpierw kupię dom, samochód, wykształcę dzieci. Ale czas płynie nieubłaganie i ani się obejrzymy, jak do przejścia na emeryturę pozostanie nam rok lub dwa.

Musimy się niestety przygotować, iż w momencie zakończenia pracy zawodowej zmniejszą się nasze dochody. Powszechnie wiadomo, że świadczenia pobierane z I i II filaru (ZUS i OFE), będą wynosić zaledwie od 30 do 60 proc. wysokości zarobków z okresu czynności zawodowej. Trzeba również pamiętać, że kobietom przypadną niższe emerytury z uwagi na statystycznie dłuższe życie od mężczyzn.

Działający do 1 stycznia 1999 r. system emerytalny uzależnia źródło wypłacania emerytury od daty urodzenia osób czynnych zawodowo. Zgodnie z tym systemem:

- urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. emerytury wypłaci w całości ZUS,
- osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r. mogły wybrać, czy zechcą ulokować całą składkę emerytalną na indywidualnym koncie obsługiwany przez ZUS w ramach I filaru, czy też przystąpić do jednego z otwartych funduszy emerytalnych w ramach II filaru. Powyższego wyboru osoby czynne zawodowo musiały dokonać do dnia 31 grudnia 1999 r.,
- urodzeni po 31 grudnia 1968 r. muszą ulokować część składki emerytalnej na indywidualnym koncie obsługiwany przez ZUS, a część w jednym z otwartych funduszy emerytalnych tzw. OFE (obowiązkowy podział składki między I i II filar).

I filar

To emerytura z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Każdy ubezpieczony ma indywidualne konto w ZUS, na którym odkładane są składki. Pieniądze te nie są jednak inwestowane, a jedynie corocznie waloryzowane o realny wzrost cen i usług ustalany przez GUS. Wysokość naszej emerytury pochodzącej z ZUS będzie zależała od sumy zwaloryzowanych składek podzielonej przez liczbę miesięcy, jaka statystycznie została nam do końca życia w chwili przejścia na emeryturę. W przypadku pracujących przed styczniem 1999 r. przy obliczaniu emerytury zostanie dodatkowo uwzględniony tzw. kapitał początkowy. Trzeba pamiętać, że środki zgromadzone w ZUS nie są dziedziczne.

II filar

Stanowią emerytury wypłacane z Otwartych Funduszy Emerytalnych (OFE). Urodzeni po 1 stycznia 1969 r., podejmując pierwszą pracę mają miesiąc na zawarcie umowy z jednym z funduszy emerytalnych. Z jego wynagrodzenia brutto pobierana jest składka, która trafia do OFE. Środki te inwestowane są w różne instrumenty rynku finansowego, np. obligacje, akcje, itp. Kapitał zgromadzony w OFE podlega dziedziczeniu.

Zgodnie z założeniami autorów reformy, emerytury z ZUS i OFE miały wystarczyć na spokojne i dostatnie życie na emeryturze. Rzeczywistość okazała się zupełnie odmienna. Ekspertki szacują, że obecnym 30-40-latkom, trudno będzie związać koniec z końcem bez dodatkowego oszczędzania. Remedium ma być dodatkowe oszczędzanie w tzw. III filarze systemu emerytalnego.

III filar

To nic innego jak dodatkowa, dobrowolna emerytura, uzyskana z własnych oszczędności, gromadzonych:

- **indywidualnie** – na Indywidualnych Kontach Emerytalnych (IKE), a od 1 stycznia 2012 r. również na Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE),
- **grupowo** – w Pracowniczych Programach Emerytalnych (PPE) prowadzonych i finansowanych przez pracodawców.

Indywidualne Konto Emerytalne (IKE) i Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE) – to rozwiązania dla osób zainteresowanych długoterminowym, systematycznym oszczędzaniem w ramach III filaru. Mogą być prowadzone w formie:

ubezpieczenia na życie, lokaty bankowej, rachunku w funduszu inwestycyjnym oraz rachunku inwestycyjnego w domu maklerskim. Zgromadzone środki mogą być wypłacone po osiągnięciu wieku emerytalnego. Dodatkowo niosą ze sobą korzyści podatkowe. W przypadku IKE wypłata środków po przejściu na emeryturę zwolniona jest z podatku od zysków kapitałowych tzw. podatku Belki. Natomiast w przypadku IKZE przysługuje ulga w podatku dochodowym rozliczana już teraz w rocznym zeznaniu podatkowym (PIT).

Czym jest PPE?

Pracowniczy Program Emerytalny (PPE) jest grupową formą systematycznego oszczędzania w ramach III filaru, finansowaną przez pracodawcę. Umożliwia on regularne odkładanie pieniędzy na przyszłe emerytury, które są zwolnione z podatku od zysków kapitałowych tzw. podatku Belki.

PPE tworzone są z inicjatywy pracodawcy w porozumieniu z reprezentacją pracowników (organizacje związkowe). Największą przewagą PPE nad innymi wariantami dodatkowego oszczędzania na emeryturę (IKE, IKZE) jest fakt, że to pracodawca finansuje i opłaca składkę podstawową. Stanowi ona część dochodu pracownika. Jedynym obciążeniem dla pracownika jest obowiązek odprowadzenia podatku od wpłaconej składki. Koszt ten wynika z ogólnych przepisów podatkowych. Wysokość składki podstawowej jest określana przez pracodawcę (kwotowo lub procentowo od wynagrodzenia), jednak nie może przekroczyć 7% miesięcznego wynagrodzenia brutto. Uczestnik PPE może również zadeklarować tzw. składkę dodatkową, która inwestowana jest na takich samych zasadach i warunkach, jak składka podstawowa. Wypłaty z tytułu PPE są zwolnione z podatku od zysków kapitałowych oraz podatku dochodowego i mogą być dokonywane po ukończeniu przez pracownika 60 roku życia.

Zarząd Azotów Tarnów, podejmując decyzję o utworzeniu PPE, zobowiązał się do utworzenia i finansowania tego dodatkowego zabezpieczenia emerytalnego dla swoich pracowników. W Polsce na koniec 2011 r. w PPE uczestniczyło jedynie 345 tys. osób, co w stosunku do blisko 14 mln osób czynnych zawodowo stanowi o elitarności powyższego rozwiązania.

O szczegółach i warunkach funkcjonowania PPE w Azotach Tarnów napiszemy Państwu w następnym numerze „Tarnowskich Azotów”.